

No: 213 – Menş e Adı

ARDAHAN ÇİÇEK BALI

Tescil Ettiren

ARDAHAN İLİ ARI YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 02.08.2013 tarihinden itibaren korunmak üzere 01.06.2017 tarihinde tescil edilmiştir.

Değişiklik İlanı:

01.06.2020 tarih ve 78 sayılı Bülten

Tescil No	: 213
Tescil Tarihi	: 01.06.2017
Başvuru No	: C2013/076
Başvuru Tarihi	: 02.08.2013
Coğrafi İşaretin Adı	: Ardahan Çiçek Balı
Ürün / Ürün Grubu	: Bal / Ballar
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe adı
Tescil Ettiren	: Ardahan İli Arı Yetiştiricileri Birliği
Tescil Ettirenin Adresi	: M. Fevzi Çakmak Cad. No:26 MERKEZ 75000 ARDAHAN
Coğrafi Sınırı	: Ardahan ili ve ilçeleri
Kullanım Biçimi	: Etiketleme

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Rengi: Şeffaf, parlak bir görüntüye sahip, mevsimin kurak veya yağışlı olmasının ya da kırağı atma durumunun doğal bitki örtüsü üzerindeki etkilerine bağlı olarak, açık amber tonundan koyu amber tonuna değişmekte, arının bal özü aldığı çiçeğin rengine bağlı olarak genellikle sarımtırak bazen de haki renkte olabilmektedir.

Tadı: Bölgede yetişen ballı bitkilerin aromasından kaynaklanan hoş bir tada sahip olup, boğazda hafif yanma hissi bırakır.

Kokusu: Bölgede yetişen ballı bitkilerin aromasından kaynaklanan bal özü kokusuna sahiptir.

Kıvamı: Akışkan kıvamlıdır. Süzülen ballar, oda sıcaklığında yaklaşık iki ay sonra, oda sıcaklığının altına düşen depolama koşullarında ise daha erken, krema şeklinde homojen yapıda kristalize olmaktadır.

Arı ırkı: Ardahan çiçek balının karakteristik özelliğini ortaya çıkaran en önemli faktörlerden birisi arı ırkının “Kafkas arısı (*Apis mellifera caucasica*)” olmasıdır. Kafkas arısı ırkı en uzun dile (6,7 – 7,2 mm) sahip bal arısıdır. Bu özelliği ile Ardahan’ın geneline hâkim olan derin tüplü çiçeklerin nektar kaynaklarını (ağırlıklı olarak Boraginaceae ve Fabaceae familyaları) en iyi şekilde değerlendirmekte ve Ardahan’da yaygın, derin tüplü bir bitki olan üçgül çiçeğinden çok iyi yararlanmaktadır. Düşük sıcaklıkta ve elverişsiz iklim koşullarında çalışabilir. Düzensiz-köprü petek yapma eğilimi vardır. Petek gözlerini sırlarken bal ve sır arasında hava boşluğu bırakmadığı için petekli balı koyu ve nemli bir görünüme sahiptir.

Kafkas arısı ırkının özellikleri Tarım ve Orman Bakanlığının 2004/39 sayılı “Yerli Hayvan İrk ve Hatlarının Tescili Hakkında Tebliğ” ile belirlenmiştir. Tarım ve Orman Bakanlığı genelgesi doğrultusunda, Kafkas arısının ırk özelliklerinin korunması için Ardahan ili “izole bölge” olarak, Artvin ili hariç diğer illerden gelecek arı girişine kapatılmıştır. Genelgenin uygulanmasında Kafkas Arısı Üretim, Eğitim ve Gen Merkezi Müdürlüğü ile Ardahan İl Tarım ve Orman Müdürlüğü birlikte çalışmaktadır.

Kafkas arısı ırkının soğuk iklim koşullarında kışlama yeteneği zayıftır. Ardahan ilinin kış şartlarının çetin olması nedeni ile gerekli koşullara sahip olmayan Ardahan çiçek balı üreticileri arılarını kış döneminde Artvin’in mutedil mikro klima iklim koşullarına sahip bölgelerinde kışlatırlar. Kafkas arı ırkının kışlatılmasına uygun, nemli olmayan, havalandırmaya müsait, kapalı ve korunaklı ortamı sağlayan Ardahan çiçek balı üreticileri ise kışlatma dönemini Ardahan il ve ilçelerinde geçirirler. Arılarını Artvin’de kışlatan ve oradan Ardahan iline gelen arıcıların çalışma dönemindeki konaklama yerleri Ardahan Valiliği tarafından belirlenir. Ardahan ilindeki sabit arıcılar ise çalışma döneminde, Ardahan çiçek balı üretimine uygun olan kendi arazileri üzerinde yahut Ardahan Valiliği tarafından belirlenen arazide konaklarlar.

Coğrafi Yapı ve İklim Özellikleri:

Ardahan ili ortalama olarak 1.300m - 3.200m rakımları arasında yükselteleri değişen bir havzadır. İl topraklarının yaklaşık %60'ı çok sayıda bal ve polen kaynağı bitki çeşidinin doğal olarak yetiştiği mera arazisi olup, arıların yararlanabileceği bitkilerin yetişmekte olduğu arazi miktarı toplam arazi varlığının %80'ini oluşturmaktadır. Toprak yapısı organik madde bakımından zengin çernezyom içeren (% 6-8 oranında) kahverengi ve kestane rengi topraklardır. İklim ve coğrafi yapısı nedeniyle ildeki en önemli tarımsal faaliyet, mera hayvancılığının ardından arıcılık faaliyetidir. Ardahan'da kültür bitkileri tarımı, iklim ve yetiştiricilikle ilgili olumsuz koşullardan dolayı yok denecek kadar azdır. Bu nedenle ilde, herhangi bir kimyasal kalıntı olmayan, sulama yapılmayan, çiçeklerin sadece doğal ortamında yetiştiği büyük ölçekli araziler bulunmaktadır.

Doğal Bitki Örtüsü (Flora):

İlde yaklaşık 1.150 kadar bitki türü bulunmaktadır. Kafkas arılarının nektar ve polen kaynağı olarak yararlanabileceği çiçekli bitkilerin sayısal çokluğunun yanında, bu bitkilerin birim alandaki yoğunlukları Ardahan çiçek balının karakteristik özelliklerini oluşturmaktadır.

Ardahan genelinde nektar ve polen kaynağı bitkilerin başlıcaları, Apiaceae, Asteraceae, Betulaceae, Boraginaceae, Brassicaceae, Campanulaceae, Caprifoliaceae, Caryophyllaceae, Cistaceae, Chenopodiaceae, Cyperaceae, Dipsacaceae, Ericaceae, Euphorbiaceae, Fabaceae, Fagaceae, Geraniaceae, Lamiaceae, Liliaceae, Onagraceae, Pinaceae, Poaceae, Polygonaceae, Rhamnaceae, Ranunculaceae, Rosaceae, Salicaceae ve

Solanaceae'dir. Üretilen ballarda yoğun olarak, Boraginaceae ve Fabaceae familyalarına ait polenlere rastlanmaktadır.

Kimyasal ve Polen Özellikleri:

Ardahan çiçek balının kimyasal özellikleri aşağıdaki gibidir:

Nem	En fazla %20
Sakaroz (en fazla)	5g/100g
Fruktoz+Glukoz (en az)	100 g'da 60 g
Fruktoz /Glukoz	0,9 - 1,4
Suda çözünmeyen madde (en fazla)*	0,1 g/100 g
Serbest asitlik (en fazla)	50 meq/kg
Elektrik iletkenliği	En fazla 0,8 mS/cm
Diastaz sayısı (en az)	8
HMF (en fazla)	40 mg/kg
Balda protein ve ham bal delta Cl3 değerleri arasındaki fark	-1,0 veya daha pozitif
Balda protein ve ham bal delta Cl3 değerlerinden hesaplanan C4 şekerleri oranı (en fazla)	%7
Prolin miktarı (en az)	300 mg/kg
Naftalin miktarı (en fazla)	10 ppb
Polen	Boraginaceae familyasından " <i>Echium vulgare</i> , <i>Myosotis alpestris</i> ", Fabaceae familyasından " <i>Trifolium campestre</i> , <i>Trifolium pratense</i> , <i>Trifolium repens</i> , <i>Onobrychis spp.</i> " taksonlarına ait polenler dominant oranlarda (%45 ve üzeri) bulunmaktadır.

Üretim Metodu:

Ardahan ilinde arıcılık faaliyeti sabit arıcılık şeklinde, tabi oğul almak suretiyle koloni sayısını arttırmak, kolonilerin yaşlı ve verimsiz ana arılarını değiştirmek ve ağırlıklı olarak bal üretimi şeklinde yürütülmektedir. Arıcılar, arıcılık faaliyetlerini; tercihen, ilde mevcut olan Ardahan Kafkas Arısı Üretim, Eğitim ve Gen Merkezi Müdürlüğünden temin ettikleri sarıçam tahtalardan imal edilen langstroth tipi standart kovan kullanarak gerçekleştirmektedir. "Ardahan Çiçek Balı" üreticileri faaliyetlerini ikamet ettikleri köy ya da yörede Tarım ve Orman Bakanlığı genelgesi doğrultusunda Ardahan Valiliğinin gösterdiği yerlerde sabit olarak yapmaktadırlar.

Ardahan'da kapalı kışlaklarda konaklatılacak koloniler, Ekim-Kasım aylarında arıların çalışmadığı ve kovanda bulunduğu soğuk hava şartlarında, günün akşam saatlerinde içeri alınmaktadır. Ardahan çiçek balı üreticilerinden arı kolonilerini Artvin'de açık alanda kışlatacak olanlar da aynı dönemde kolonilerini Artvin Valiliğinin gösterdiği kışlatma alanına nakleder.

Uzun kış şartları dikkate alındığında kolonilerin kışa hazırlanması için güz dönemi beslemesi büyük önem arz etmektedir. Bal hasadından sonra, kovanda azalan balın yarattığı stresi gidermek ve ana arının yumurta atmasını teşvik amacıyla koyu şurupla azar azar besleme yapılmalıdır. Bu beslemeye her gün bir defa olmak üzere on beş gün boyunca devam edilmelidir. Havaaların soğumaya başlamasıyla kovandaki polen stokunun azaldığı güz döneminde polen ve polen ikame yemler (arı keki) ile katı besleme yapılmalıdır. Katı beslemeye, kovanların kışlama yerine alınacağı zamana kadar devam edilebilir. Güz dönemi beslemesinde amaçlanan, yaşlanmış ve yıpranmış işçi arıların ölümü ile azalan kovan nüfusunun ilkbahar dönemine güçlü bir şekilde girmesini sağlamaktır.

Arıların kışlama döneminde oluşturduğu kış salkımının bozulmaması için ani ısı değişiklikleri yaşanmamalı, ortamda kış salkımını bozacak yoğun ses, yoğun ışık veya aşırı nem olmamalıdır. Bu şartların sağlandığı kapalı

kışlaklarda kovanlar, yerden bir metre yükseklikte profil sergiler üzerinde, zayıf koloniler ortada olacak şekilde 3-4 sıra halinde ve kovanların ön kısımları 10-15 cm yukarı kaldırılmış şekilde istiflenmelidir. Kovan uçuş deliklerinde oluşan labirent şeklindeki propolisler temizlenip, uçuş deliğine ızgara çakılmalı, kovanlarda hava sirkülasyonunu sağlayacak şekilde, temiz pamuklu bezler ile koloniler örtülmelidir. Kovan kapaklarının havalandırma delikleri açık tutulmalı; mekânın havalandırması ise taze havanın girişine ve solunan havanın tahliyesine izin verecek şekilde olmalıdır.

Kışı kapalı mekânlarda geçiren kovanlar; hava sıcaklıklarına bağlı olarak Mart sonu Nisan ayı başında kışlaklardan çıkartılarak arılıklara yerleştirilir. Artvin'de kışlayan kolonilerin nakli ise Nisan ayında yapılmaktadır.

Ardahan İl Tarım ve Orman Müdürlüğüne her yıl yayınlanan genelgede "konaklama yeri" için belirtilen asgari koşullar temel alınarak arıcıların konaklayacağı yerler Ardahan Valiliği tarafından belirlenir. Kafkas arısı ırkının yağmalama özelliği dikkate alınarak kovanlar arasındaki mesafeler en az 3 - 4 metre, kolonilerin yoğunluğuna göre arılıklar arasındaki mesafeler ile köy hayvanlarının geçiş yolları, köy içi, okul, cami, köy içme suyu, ana yollar gibi yerlere olan uzaklıkları en az 500 metre, pis su kaynakları ile atık ve çöp alanlarına uzaklıkları ise en az 3 km olacak şekilde konaklama yerleri belirlenir. Her arılıkta arıların su ihtiyacını giderebileceği bir suluk bulundurulmalıdır.

Kafkas arısı, ırk özellikleri nedeniyle erken ilkbaharda oldukça yavaş gelişir. Büyük bal akış dönemine yani Temmuz ayına, en güçlü, 21. Gününü tamamlamış, nektar, polen, propolis ve su toplama kabiliyetine erişmiş tarlacı arı popülasyonu ile girip maksimum bal stokunu sağlayacak şekilde haziran ayı başında hızla gelişir. Bal hasadından sonra yeniden yavru üretimini azaltarak bal stokunu uzun kış aylarında ekonomik olarak değerlendirir. Arıların kışlaklardan çıkartıldığı Mart-Nisan aylarında yapılacak ilkbahar beslemesine kek ve polen gibi katı yemler ile başlanmalı, ısı durumuna ve kovana gelen polen miktarındaki artış oranına göre önce koyu (2 birim kristalize şeker /1 birim su) sonra da normal (1 birim kristalize şeker /1 birim su) şurupla beslemeye bal akış dönemine kadar devam edilmelidir.

Ardahan çiçek balı hasadına petek gözlerin sırlandığı Temmuz ayının ortasından itibaren başlanmakta ve Ağustos ayında da bal hasadı tamamlanmaktadır. Hasada, balın olgunlaşma göstergesi olan, petekteki balın tamamı veya en az 2/3'ü sırlanan peteklerden başlanmaktadır. Ardahan çiçek balının nemi (su oranı) %20'nin altında olmalıdır. Henüz olgunlaşmamış, erken dönemde süzülen ballarda su oranı yüksek olacağından bal daha erken kristalize olur aynı zamanda fermentasyona uğrar.

Bal akışının başladığı Temmuz ayı başlarında, gelişen kolonilere, balın üretileceği ballıklar (üstlükler) ve ballıklara da steril petek konulmalıdır. Kuluçkalıktaki ballar hasat edilmez ve kış koşulları dikkate alınarak arılara bırakılır.

Bal hasadına akşamüstü başlanır. Kovanlardan alınan petekler temiz bir boş kovana yerleştirilip, üzerleri temiz beyaz bir bez ile örtülerek süzme odaları veya çadırlarına taşınır. Beyaz petekli ve tam sırlı düzgün petekler, petekli bal olarak, diğer petekler ise süzme makinesinde (santrifüj) süzülerek krom çelik tanklara doldurulur ve hijyenik bir ortamda dinlendirilmeye bırakılır. Dinlendirmede amaç; polen taneciklerinin çöktürülmesi ve hava kabarcıklarının giderilmesidir. Dinlendirilerek berrak, temiz ve parlak bir görünüm alan ballar cam kavanoz veya laklı tenekelere doldurulur.

Varroa mücadelesi; birincisi petek gözlerindeki yavru oranının en az olduğu dönemde, yani arıların kışlaklardan çıkartıldığı Mart-Nisan aylarında, ikincisi ise bal hasadından sonra, petek gözlerindeki yavru oranının en düşük olduğu dönem olan Eylül ayında olmak üzere yılda iki defa yapılır. Varroa mücadelesi döneminde kullanılan ilaçların ruhsatlı olması gerekmektedir. Ruhsatlı ilaçlar, prospektüsünde belirtilen talimatlara uygun şekilde kullanılır.

Denetleme:

Ardahan Çiçek Balı ibaresini taşıyan ürünlerin tescilde belirtilen özelliklere uygunluğunun denetimi 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanununa göre, Ardahan İli Arı Yetiştiricileri Birliği koordinatörlüğünde; Ardahan İli Arı Yetiştiricileri Birliğinden 1 kişi, Ardahan İl Tarım ve Orman Müdürlüğünden 1 kişi, Ardahan Üniversitesinden 1 kişi, Ardahan Kafkas Arısı Üretim, Eğitim ve Gen Merkezi Müdürlüğünden 1 kişi, Ardahan Ticaret ve Sanayi Odasından 1 kişinin katılımıyla oluşturulacak denetim merci tarafından yapılacaktır.

Denetim mercii, yılda en az üç kere, tercihen denetim dönemlerinin öncesinde olmak kaydıyla toplanacaktır. Denetim mercii; ihtiyaç olması halinde, şikâyet veya şüphe üzerine belirlenen periyotlara bağlı kalmaksızın her zaman toplanarak “Ardahan Çiçek Balı” üreticilerini denetleyebilir.

Denetim mercii, denetimin gerçekleştirilmesi noktasında, konusunda uzman tam donanımlı kişilere yetki verme, alma, denetim raporlarını inceleme, firma başvuruları hakkında nihai kararları verme, idari kararları alma, işleyiş için gerekli önlemleri alma, hakların korunması bakımından yasal ve/veya hukuki süreçleri başlatma ve takip etme konularında tam yetkili olarak faaliyet gösterecektir.

Kurumlardan tahsis edilen denetim mercii üyelerinin denetim amacıyla gerçekleştirdiği harcamalar, mesai ücretleri, analiz, laboratuvar ve/veya diğer masraflar denetlenen üreticilerce karşılanacaktır.

Denetim Mercisinde Yer Alan Kurumların Denetimlerdeki Görevi:

Ardahan İli Arı Yetiştiricileri Birliği: Koordinatör kurum olarak tüm denetimlerde en az bir kişiyi hazır bulunduracaktır. Denetim mercisinde bulunan tüm kurumların görevlerini yerine getirmesi bakımından koordinasyonu ve sürekliliği sağlayacak, kurumların belirlenen görev dağılımında etkin ve aktif şekilde yer alacaktır.

Ardahan İl Tarım ve Orman Müdürlüğü: Müdürlük tüm denetim zamanlarında bir kişiyi hazır bulunduracaktır. Müdürlüğün görevi, özellikle gezgin arıcılara gösterilen yerlerin bitki yoğunluğunun değerlendirmesini yapmak, sabit arıcıların arı konaklattığı alanların “Ardahan Çiçek Balı” üretimine uygun bitki varlığına sahip olup olmadığını tespit etmek ve gerekirse Valiliğin arıcılara gösterdiği alanların değiştirilmesi için önerilerde bulunmaktır.

Ardahan Kafkas Arısı Üretim, Eğitim ve Gen Merkezi Müdürlüğü: Tüm denetim zamanlarında, görevlendirilen bir kişi, üretimde yer alan arıların saf Kafkas arısı ve sağlıklı olup olmadıklarını, ırkın yaşamsal faaliyetlerine uygun ekipman ve çevre koşullarının sağlanıp sağlanmadığını denetleyecektir.

Ardahan Üniversitesi: Üniversite tüm denetim aşamalarında ister ise en az bir kişiyi hazır bulundurabilecektir. Ancak tüm denetim mercii toplantılarına katılacak ve denetim raporlarını inceleyerek, hasat edilen balların analiz sonuçlarını, polen yoğunluğunun coğrafyaya özgü bitkilerden olup olmadığını, “Ardahan Çiçek Balı” kriterlerine uygun sonuçlar elde edilip edilmediğini değerlendirerek Ardahan İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ve Ardahan İli Arı Yetiştiricileri Birliği ile veri oluşturulmasını sağlayacaktır.

Ardahan Ticaret ve Sanayi Odası: Oda, tüm denetimlerde en az bir kişiyi hazır bulunduracaktır. İlk denetimden son denetime kadar, alana giren arıların ve hasat edilen balların sayısal verilerini değerlendirecek, bir önceki yıl ile kıyaslama yaparak bir sonraki yılda hedeflerin belirlenmesine katkı sağlayacaktır. Arıcıların modern üretim koşullarında üretim yapmasını sağlayacak nitelikteki çalışmaları ve eğitimleri koordine edecektir.

Denetim Şekli ve Zamanları:

İlk Denetim:

Uygun hava şartları oluşmuş ise Mart ayından itibaren Haziran ayının ortalarına kadar, kışlaklardan çıkarılan kolonilerin üretim sezonunu geçireceği arılıklara yerleştirilmesi aşamasında gerçekleştirilecektir.

Belgeler yönünden denetim: Üreticilerin “Ardahan Çiçek Balı” üretimi yaptıklarına dair Ardahan İli Arı Yetiştiricileri Birliğine bilgi verip vermediği denetlenecektir. Bu sayede “Ardahan Çiçek Balı” üretici kayıtları tutularak denetime esas olması sağlanacaktır.

Konaklama yerinin ve koşullarının denetimi: Mevcut uygulamalara ve üretim metodunda belirtilen koşullara göre arıcılara gösterilen konaklama yerinin “Ardahan Çiçek Balı” üretmeye uygun olup olmadığı denetlenecektir. Ardahan İl Tarım ve Orman Müdürlüğünün ve İlçe Müdürlüğünün tespitleri temel alınarak, konaklama yeri, yörenin flora durumu, arazi yapısı, mevsimsel durum, kovan kapasitelerinin yeterlilikleri ve bölgenin flora kapasitesinin koloni kapasitesine yeterliliği denetlenecektir. Ayrıca, Ardahan İl Tarım ve Orman Müdürlüğünün her yıl yayınlanan genelgesinde “konaklama yeri” için belirtilen asgari koşullar temel alınarak “Ardahan Çiçek Balı” üretmeye elverişli bir konaklama koşulu sağlanıp sağlanmadığı Ardahan Valiliği tarafından denetlenir.

Arı faktörü yönünden denetim: Ardahan Kafkas Arısı Üretim, Eğitim ve Gen Merkezi Müdürlüğü tarafından kışlamadan çıkan arılı kovanlardaki kış kayıpları (sönen arı), arıların ırkı, performansları, sağlık ve sayısal verileri yönünden denetimleri yapılacak, elde edilen veriler doğrultusunda sorunlar tespit edilerek üretici yönlendirilecektir.

Üretim materyalleri ve hayvansal besinler yönünden denetim: Ardahan İli Arı Yetiştiricileri Birliği ve Ardahan İl Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından, arılıklarda arıların temiz su ihtiyacının giderilip giderilmediği, ya da temiz su kaynaklarına yakın olup olmadığı, ilkbahar beslenmesi için verilecek şurupların kıvamı, şeker / su oranı ile şurup ya da kek ile besleme yapılacak zamanlar ve uygulama yöntemlerinin doğru bir şekilde ve “Ardahan Çiçek Balı”nın doğal yapısını bozmayacak şekilde yapılıp yapılmadığı denetlenecektir. Bu konular ile ilgili arıcılar yönlendirilecektir.

Hastalıkla mücadele, ilaçlama ve ilaçlama materyalleri yönünden denetim: “Ardahan Çiçek Balı”nın doğal özelliğinin bozulmaması ve balda ilaç kalıntısı olmaması için bu dönemde “varrao” ve diğer arı hastalıkları ile uygun yöntemlerle mücadele ediliş denetlenecektir.

İkinci Denetim:

Haziran-Temmuz-Ağustos aylarında kolonilerin geliştiği, oğul verdiği ve ballıkların kovanlara verilmeye başlandığı, bal üretiminin en yoğun olduğu üretim döneminde gerçekleştirilecektir. Bu aşamada yapılacak denetimlerin sıklığı ve periyotları denetim mercii tarafından belirlenecektir.

Koloni gelişiminin denetimi: Oğul alma işlemleri ve arıcı bazında koloni varlığının saf ırk olup olmadığının tespit edilmesi için denetim yapılacaktır. Kolonilerin gelişiminin izlenmesi, bal üretimi döneminde balda kalıntı bırakacak ilaçlarla ilaçlamanın yapılmaması için denetim yapılacaktır. Yöredeki “Ardahan Çiçek Balı” üretim kapasitesi ile mevcut kolonilerin performansları ve koloni başına bal verimi gibi faktörlerin değerlendirileceği ve yaklaşık toplam bal üretimi rekolte tahmini yapmak üzere kontroller yapılacaktır.

Üretim materyalleri, üretim yöntemi ve ürün yönünden denetim: Steril petek kullanımı, kovanlara kat verilmesi işlemi, bal sağım materyalleri, üretilen balların doğrallığının bozulmaması için doldurulacağı ambalaj malzemesinin kontrolü, balların uygun şekilde dolumunun yapılıp yapılmadığı, etiketlenmesi ile ilgili kontroller yapılacaktır.

Üçüncü Denetim:

Bal hasadının yapıldığı Temmuz ayı sonunda ve Ağustos ayında yapılmaktadır. Birliğe “Ardahan Çiçek Balı” üretimi yapacağı konusunda bilgi veren üreticilerin hasat ettiği ballardan alınacak örneklerde gerekli tahliller yapılacaktır. Tahlillerin yapılacağı laboratuvarlar, yürürlükteki kanun, yönetmelik ve genelgeler göz önünde bulundurularak her yıl denetim mercii tarafından belirlenecektir.

Üçüncü denetim aşamasında, ayrıca toplam koloni sayısı ve kovan başına verim değeri ile toplam bal üretiminin arıcı bazında tespit edilmesi amacıyla kontroller yapılacaktır. Bu kontrollerde arıcı bazında bal miktarı tespit edilecek ve bu sayede ticari amaçlı başka bölgelerden bal girişi engellenecektir.

Kışlama hazırlıklarının üretim metodu kısmında belirtilen hususlara göre yapılıp yapılmadığı denetlenecektir.

Coğrafi İşaret Etiketinin Ürün Üzerinde Kullanılması:

Hasat dönemi bittikten sonra “Ardahan Çiçek Balı” etiketi almak üzere Ardahan İli Arı Yetiştiricileri Birliğine başvuran ve bal analizleri uygun olan balların dolumu, yürürlükteki kanun, yönetmelik ve genelgeler göz önünde bulundurularak her yıl denetim mercii tarafından belirlenecek dolum tesislerinde yapılacak ve dolumu yapılan ballar Birliğin görevlendireceği denetçi / denetçiler kontrolünde etiketlenecektir.